

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia ..... 2005 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane
z działalnością banków**

Na podstawie art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2003 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 218, poz. 2147) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Podstawę tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi, zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją” lub grupy „zagrożone”, można pomniejszyć, z zastrzeżeniem § 5, o wartość zabezpieczeń wymienionych w:”;

2) w załączniku nr 1:

a) w cz. I ust. 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wynikających z finansowania projektów inwestycyjnych, prowadzonych w ramach powołanych do tego celu odrębnych spółek prawa handlowego - ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika można zastąpić oceną struktury prawno-finansowej projektu inwestycyjnego, biorąc pod uwagę zawarte i obowiązujące umowy i wiążące oświadczenia minimalizujące poszczególne rodzaje ryzyka projektu, ze szczególnym uwzględnieniem założeń finansowych projektu, które stanowiły podstawę zaangażowania banku z tytułu ekspozycji kredytowej.”,

b) w cz. II:

- ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w przypadku pozostałych ekspozycji kredytowych wobec osób fizycznych, udzielonych na cele niezwiązane z działalnością gospodarczą lub prowadzeniem gospodarstwa rolnego:”;

- ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zmiana klasyfikacji kredytu detalicznego (pożyczki detalicznej) nie wpływa na klasyfikację kredytu mieszkaniowego (pożyczki mieszkaniowej) lub kredytu hipotecznego (pożyczki hipotecznej) oraz zmiana klasyfikacji kredytu mieszkaniowego (pożyczki

---

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 134, poz. 1427).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 60, poz. 535, Nr 124, poz. 1152, Nr 139, poz. 1324 i Nr 229, poz. 2276 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 145, poz. 1535, Nr 146, poz. 1546 i Nr 213, poz. 2155 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 66.

mieszaniowej) lub kredytu hipotecznego (pożyczki hipotecznej) nie wpływa na klasyfikację kredytu detalicznego.”;

3) w załączniku nr 2 do rozporządzenia:

a) w ust. 2:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) umowa ubezpieczenia eksportowego lub gwarancja ubezpieczeniowa Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., zawarta lub udzielona na podstawie przepisów o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych, dla określonej umowy dotyczącej ekspozycji kredytowych - do wysokości iloczynu sumy odpowiednio ubezpieczenia lub gwarancji i procentu ochrony ubezpieczeniowej lub gwarancyjnej, jeżeli konieczność tworzenia rezerwy celowej jest następstwem zdarzeń objętych tym ubezpieczeniem lub gwarancją;”

- po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) gwarancja lub poręczenie Banku Gospodarstwa Krajowego ze środków Funduszu Poręczeń Unijnych;”

- pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) gwarancja lub poręczenie innego podmiotu. Gwarancje i poręczenia udzielone przez gwaranta (poręczyciela) za jeden podmiot uwzględnia się do kwoty 15 % aktywów netto tego gwaranta (poręczyciela), pomniejszonych o należne, lecz niewniesione wkłady na poczet kapitałów (funduszy) podstawowych oraz o akcje własne - według ich wartości godziwej;”

b) w ust. 3:

- pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) umowa ubezpieczenia eksportowego lub gwarancja ubezpieczeniowa Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., zawarta lub udzielona na podstawie przepisów o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych, dla określonej umowy dotyczącej ekspozycji kredytowych - do wysokości iloczynu sumy odpowiednio ubezpieczenia lub gwarancji i procentu ochrony ubezpieczeniowej lub gwarancyjnej, jeżeli konieczność tworzenia rezerwy celowej jest następstwem zdarzeń objętych tym ubezpieczeniem lub gwarancją;”

- po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) cesja praw do odszkodowania, ujętych w umowach ubezpieczenia eksportowego lub cesja praw, ujętych w gwarancjach ubezpieczeniowych zawartych lub udzielonych na podstawie przepisów o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych, do wysokości iloczynu sumy odpowiednio ubezpieczenia lub gwarancji i procentu ochrony ubezpieczeniowej lub gwarancyjnej, jeżeli konieczność tworzenia rezerwy celowej jest następstwem zdarzeń objętych tym ubezpieczeniem lub gwarancją;”

- po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) gwarancja lub poręczenie Banku Gospodarstwa Krajowego ze środków Funduszu Poręczeń Unijnych;”

- pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) gwarancja lub poręczenie podmiotu o dobrej sytuacji ekonomiczno-finansowej. Gwarancje i poręczenia udzielone przez gwaranta (poręczyciela) za jeden podmiot uwzględnia się do kwoty 15 % aktywów netto tego gwaranta (poręczyciela),

pomniejszych o należne, lecz niewniesione wkłady na poczet kapitałów (funduszy) podstawowych oraz o akcje własne - według ich wartości godziwej;”,

- pkt 24 otrzymuje brzmienie:

„24) ubezpieczenie ekspozycji kredytowej w instytucji ubezpieczeniowej mającej siedzibę w krajach OECD w przypadku, gdy sytuacja ekonomiczno-finansowa ubezpieczyciela nie budzi obaw;”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

UZASADNIENIE

I. Zmiany systemowe

Proponowane zmiany rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2003 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 218, poz. 2147) mają dwojaki charakter. Zmiany zaproponowane w § 1 pkt 1-2, § 1 pkt 3 lit. a tiret trzecie, § 1 pkt 3 lit. b tiret czwarte oraz § 1 pkt 3 lit. b tiret piąte projektu mają charakter porządkujący i doprecyzowują kwestie związane z definicjami, natomiast pozostałe zmiany mają charakter merytoryczny i dotyczą rozszerzenia wykazu zabezpieczeń ekspozycji kredytowych, określonych w załączniku nr 2 do przedmiotowego rozporządzenia.

1. Uwzględnienie innych form finansowania eksportu (np. skupu wierzytelności) oraz doprecyzowanie brzmienia regulacji w kontekście procentu ochrony ubezpieczeniowej lub gwarancyjnej (§ 1 pkt 3 lit. a tiret pierwsze i § 1 pkt 3 lit. b tiret pierwsze).

Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., aby umożliwić bankom skup wierzytelności eksportowych i równocześnie pozostawić w mocy ochronę ubezpieczeniową tych wierzytelności, zawiera z nimi umowę dotyczącą wstąpienia w prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia kontraktu. W takim przypadku, w szczególności gdy banki nie przejmują obowiązków eksportera związanych z wykonaniem kontraktu eksportowego (w tym również rękojmi i gwarancji kontraktowych) lub też gdy w inny sposób zabezpieczą bezsporność tych wierzytelności – ryzyko związane z finansowaniem dotyczy zapłaty przez zagranicznego kredytobiorcę, jak również prawidłowego wykonywania obowiązków przez ubezpieczającego, które są z góry określone w umowie ubezpieczenia. Zapisy w przedmiotowym rozporządzeniu mówią wyłącznie o umowach ubezpieczenia odnoszących się do „umowy kredytowej lub zobowiązania pozabilansowego”. W związku z faktem, iż ryzyko związane ze skupem wierzytelności można określić jako zbliżone do ryzyka związanego z ubezpieczeniem umowy kredytowej, zdecydowano się włączyć do katalogu zabezpieczeń również inne formy finansowania eksportu, takie jak skup wierzytelności.

Zasadą ubezpieczenia finansowego powszechnie stosowaną w Unii Europejskiej jest zachowanie niewielkiego udziału własnego (na poziomie 5–10%) w ryzyku ponoszonym przez finansujący bank. Takie zasady działania służą zmobilizowaniu ubezpieczających do postępowania z należytą starannością zarówno na etapie oceny ryzyka, jak i jego monitorowania, co służy przede wszystkim zminimalizowaniu ewentualnej szkody będącej wynikiem urzeczywistnienia się ryzyka, w odniesieniu do którego tworzone są rezerwy. Ponadto wprowadzenie niewielkiego udziału własnego ma na celu zmniejszenie ryzyka. W związku z tym proponuje się dostosowanie brzmienia zapisów rozporządzenia tak, aby umożliwiały zastosowanie zmniejszenia wysokości rezerw również w przypadku niższego procentu ochrony ubezpieczeniowej.

2. Włączenie zabezpieczenia w postaci cesji praw do odszkodowania jako umożliwiającego pomniejszenie rezerwy celowej (§ 1 pkt 3 lit. b tiret drugie).

Umowa ubezpieczenia dopuszcza możliwość skorzystania przez instytucję finansową z zabezpieczenia w postaci cesji praw do odszkodowania. Ochrona ubezpieczeniowa w ramach takich umów ubezpieczenia, zawartych z polskim eksporterem lub inwestorem również dotyczy ryzyka związanego z dłużnikiem zagranicznym (w przypadku ubezpieczenia ryzyka kredytu) lub ryzyka politycznego (w przypadku ubezpieczenia ryzyka kredytu i ryzyka inwestycji). Banki, przy tworzeniu rezerw celowych w odniesieniu do kredytów udzielanych pod zabezpieczenie w postaci cesji praw do odszkodowania, powinny mieć możliwość uwzględnienia faktu, iż ryzyko zagraniczne jest zabezpieczone przez KUKKE S.A. W związku z tym włączono zabezpieczenie w postaci cesji praw do odszkodowania do katalogu umożliwiającego pomniejszanie rezerwy celowej.

3. Włączenie zabezpieczenia w postaci gwarancji lub poręczenia ze środków Funduszu Poręczeń Unijnych (§ 1 pkt 3 lit. a tiret drugie i § 1 pkt 3 lit. b tiret trzecie).

Zaproponowane zmiany wynikają z wprowadzenia, ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o Funduszu Poręczeń Unijnych (Dz. U. Nr 121, poz. 1262), nowego instrumentu umożliwiającego zabezpieczenie ekspozycji kredytowych. W związku z tym, mając na uwadze rozwój przedsiębiorczości oraz zaangażowanie sektora bankowego w absorpcję środków unijnych, rozszerzono katalog zabezpieczeń o gwarancje lub poręczenia ze środków Funduszu Poręczeń Unijnych. Należy zauważyć, że aktualnie zgodnie z ust. 2 pkt 1 Załącznika nr 2 do rozporządzenia, jedną z form zabezpieczenia umożliwiającego zastąpienie oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika oceną sytuacji ekonomiczno-finansowej wystawcy zabezpieczenia jest gwarancja lub poręczenie banku mającego siedzibę w państwie będącym członkiem OECD. Bank udzielający kredytu lub pożyczki ma zatem możliwość zastąpienia sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika sytuacją ekonomiczno-finansową banku. Należy jednak zwrócić uwagę na szczególną formę zabezpieczeń w postaci gwarancji lub poręczeń Banku Gospodarstwa Krajowego udzielonych ze środków publicznych i/lub gromadzonych w drodze ustawy. Analogiczne rozwiązania przyjęto w ust. 2 pkt 4 Załącznika nr 2 do rozporządzenia odnośnie zabezpieczeń udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego ze środków Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych. Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o Funduszu Poręczeń Unijnych (Dz. U. Nr 121, poz. 1262) Fundusz ulega likwidacji nie później niż z dniem 1 maja 2010 r. W myśl art. 24 ust. 5 ww. ustawy z dniem likwidacji Funduszu środki oraz należności i zobowiązania Funduszu, powstałe z tytułu udzielenia gwarancji lub poręczeń ze środków Funduszu, stają się środkami, należnościami i zobowiązaniami Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych. W związku z powyższym jednakowe traktowanie powyższych form stosowanych zabezpieczeń wydaje się być uzasadnione.

II. Ocena Skutków Regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projektowane rozporządzenie oddziałuje na podmioty gospodarcze należące do sektora finansowego, tj. banki.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przygotowany przez Ministerstwo Finansów we współpracy z Generalnym Inspektoratem Nadzoru Bankowego.

Projekt rozporządzenia będzie opiniowany w ramach uzgodnień międzyresortowych przez Komisję Nadzoru Bankowego, Związek Banków Polskich, Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., Polską Izbę Ubezpieczeń oraz organizacje zrzeszające środowisko biegłych rewidentów i księgowych.

Zgodnie z art. 81 ust. 2 pkt 8 lit. c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania Komisji Nadzoru Bankowego.

3. Skutki regulacji:

- wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projektowane rozporządzenie jest neutralne z punktu widzenia przepisów podatkowych.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje powstania dochodów i wydatków budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

- wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje zmian na rynku pracy.

- wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną

Wejście w życie rozporządzenia nie ma wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną.

- wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

4. Źródła finansowania

Zakres przedmiotowy rozporządzenia (rachunkowość) jest neutralny z punktu widzenia obciążeń budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.